Kill switch til alle

I takt med at flere og flere af de apparater, vi omgiver os med, bliver digitaliserede, åbner der sig også nye muligheder. Mulighederne for fjernovervågning og fjernkontrol bliver forbedret. Tænk blot på konceptet Internet of Things (IoT). Biler, støvsugere, landbrugsmaskiner, legetøj – der synes næsten ikke at være grænser for, hvad der kan produceres med indbygget digitalisering med deraf følgende muligheder på godt og ondt.

Har vi problemer med computeren, kan vi lade en IT-medarbejder fjernkontrollere computeren og derigennem forhåbentlig fikse problemet. Andet udstyr kan fjernkontrolleres fra store centraler med eller uden brug af såkaldt kunstig intelligens. At vi så samtidig åbner en ladeport for overvågning, er en anden sag. De stadig mere og mere digitale biler har f.eks. givet bilproducenterne mulighed for at indsamle mere og mere data om brugen af bilerne og dermed brugeren/ejeren bag.

Der er givet mange muligheder, som vi endnu ikke rigtig har udforsket. På elforsyningsområdet har de digitale elmålere i husstandene f.eks. givet mulighed for digitalt at lukke for strømforsyningen til dårlige betalere – på engelsk en såkaldt *kill switch*. Dette er meget billigere end at skulle sende en højtlønnet elektriker ud for fysisk at afkoble og senere igen gentilkoble elforsyningen. I smartphones kendes også muligheden for, at en ejer kan hindre brugen af en smartphone, hvis den bliver stjålet.

En kill switch er mere end en almindelig afbryderkontakt. Det er knyttet til afbrydelse i en usædvanlig situation. En særlig variant er dødemandsknappen, der som en sikkerhedsanordning jævnlig skal betjenes, for at sikre at operatøren/chaufføren nu er vågen. Men normalt bruger vi betegnelsen om anordninger, der kan forhindre stjålet udstyr i at blive anvendt eller en mere ondsindet mulighed for at hindre en retsmæssig brug af udstyr, f.eks. i krigs-, terror- eller kriminalitetsøjemed.

Hvornår kommer vi til at se denne mulighed udbredt til andre områder? Skal panthaver i bilen f.eks. have adgang til en kill switch til den elektriske bil (mest af alt en kørende computer), hvis et afdrag ikke betales til tiden? Og hvad med færdselspolitiet? Ved store hastighedsoverskridelser kunne kill switch'en bruges, næste gang bilen holder stille. Med kunstig intelligens kan vi dække hele vognparken 24/7.

Anvendelsen er bestemt ikke uproblematisk. Tab og fare kan opstå i forbindelse med anvendelsen, og konsekvenserne heraf, f.eks. erstatning og straf, må overvejes. Men kan man aftale en kill switch med en panthaver? Eller kræves der en særlig procedure, som vi f.eks. finder i elleveringsbekendtgørelsen? Og skal ansvaret for tab i forbindelse med uretmæssig anvendelse af en kill switch reguleres af den almindelige erstatningsret, eller skal den særreguleres? Og skal der straf til, hvis det da ikke allerede falder ind under eksisterende regler, f.eks. færdselsloven.

Skulle vi komme dertil, må vi håbe på en noget mindre fejlrate, end vi ser ved nutidens digitaliseringsprocesser. Og frem for alt må vi håbe, at lovgiver sætter grænser for og regulerer brugen af kill switch, inden det breder sig alt for meget.

Af professor Bent Ole Gram Mortensen